

BEPLIKA SAMOŁOTU R - XIII LUBLIN

Krótki rys historyczny powstania 56 Eskadry

Szlak bojowy w wojnie obronnej 1939 r.

Skład personalny 56 Eskadry Towarzyszącej

Podsumowanie działań bojowych

56 ESKADRA TOWARZYSZĄCO - OBSERWACYJNA

SAMOLOT R-XIII D Lublin

Nr. 9 (56-134)

R-XIIID - 95 egz. wyprodukowane w 1933 r. (nr seryjne 56.102-56.196)

Fundacja Lotniczy Lublin - została wykonana replika modelu samolotu R-XIII D Lublin w skali 1:3.5 w dniu 25.07.2018 r. Logo i malowanie barw zgodne z obowiązującą kolorystyką w 56 Eskadrze Towarzyszącej.

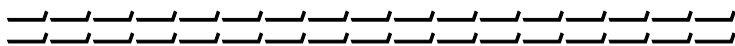
Lublin R.XIII był polskim samolotem łącznikowym i towarzyszącym (współpracy z armią) o konstrukcji mieszanej, w układzie górnopłata, z podwoziem stałym. Napęd zapewniał pojedynczy silnik Skoda - Whirlwind J5B o mocy 220 KM. Oblot prototypu miał miejsce w 1931 roku – w tym samym roku rozpoczęła się również produkcja seryjna, która doprowadziła do powstania 273 maszyn tego typu. Uzbrojenie stanowił 1 karabin maszynowy Vickers K kal. 7,7 mm. Krótco później opracowano ulepszone aerodynamicznie wersje C i D. W 1932 roku powstała także wersja z pływakami - Lublin R.XIII bis/hydro. Samoloty tego typu (w liczbie ok. 150) wzięły udział w kampanii wrześniowej w 1939 roku.

Dane techniczne R-XIIID:

Rozpiętość- 13,25 (wg [1]- 13,20) m, długość- 8,46 (wg [1]- 8,50) m, wysokość- 2,76 (wg [1]- 2,80) m, powierzchnia nośna- 24,5 m². Masa własna- 887-948 (wg [1]- 912) kg, masa użyteczna- 443 (wg [1]- 420) kg, masa całkowita- 1330 (wg [1]- 1332) kg. Prędkość max- 185-195 (wg [1]- 187) km/h, prędkość przelotowa- 165 (wg [1]- 155) km/h, prędkość minimalna- 80 (wg [1]- 90) km/h, wznoszenie- 4,2 m/s, pułap- 4450 (wg [1]- 4300) m, zasięg- 600 (wg [1]- 650) km.

XIII D – wersja budowana od 28 lutego 1933 roku; ostatni z wyprodukowanych 95 samolotów dostarczono wojsku 2 marca 1935 roku. Charakteryzowała się staranną aerodynamiką. Silnik osłonięto pierścieniem Townenda, osłonięto również chłodnicę oleju oraz zamontowano mały kołpak na piaście śmigła.

56 Eskadra Obserwacyjna

56 Eskadra Towarzysząca została sformowana na podstawie rozkazu Ministra Spraw Wojskowych L.dz. 2446/ Tjn. Org. z dnia 17 lipca 1933 roku w składzie 5 Pułku Lotniczego.

Organizacja eskadry została rozpoczęta 1 sierpnia 1933 roku na lotnisku Lida k/ Wilna. Zgodnie z organizacją pokojową eskadra posiadała trzy plutony. Mobilizacja eskadry została przeprowadzona w dniach 24 i 25 sierpnia 1939 roku. Po przeprowadzeniu mobilizacji pododdział został przemianowany na 56 Eskadrę Obserwacyjną.

W kampanii wrześniowej walczyła w składzie lotnictwa Armii „Karpaty” operując z lotniska polowego Mrowla położonego 10 km na północny zachód od Rzeszowa. Na uzbrojeniu eskadry znajdowało się 7 samolotów towarzyszących Lublin R-XIIID i dwa samoloty łącznikowe RWD- 8. 6 września o godzinie 12.18 w pobliżu miejscowości Ostrovany klucz słowackich samolotów Avia B-534 w składzie F. Hanovec, M. Žiaran i V. Jaloviar zestrzelił samolot Lublin R.XIIID. Kpr. pil. Marian Piasecki zginął, natomiast por. obs. Edward Porada skakał na spadochronie dostając się do niewoli. Zestrzelenie przyznano sierżantowi Františkowi Hanovec, jako jedyne potwierdzone zestrzelenie polskiego samolotu przez pilota słowackiego.

Jednostka zakończyła działania bojowe lotem rozpoznawczym 17 września w rejon Przemyśla. Pod wieczór cztery samoloty eskadry przeleciały do Czerniowiec w Rumunii, następnego dnia dołączył piąty.

Personel eskadry we wrześniu 1939 roku dowódca eskadry - kpt. obs. Marian Sukniewicz

dowódca I plutonu - por. obs. Mieczysław Gorzeński

dowódca II plutonu - kpt. obs. Eugeniusz Arciuszkiewicz

szeft eskadry - sierż. Stefan Walicki

szeft mechaników - st. majster wojsk. Franciszek Sieczkowski

por. obs. Brunon Okoński

por. obs. Edward Porada

por. obs. Edmund Sienkiewicz

por. obs. Antoni Zajączkowski

ppor. obs. Kazimierz Kucza

ppor. obs. Mieczysław Marcola

ppor. obs. Stanisław Ostaszewski

por. rez. pil. Antoni Jankowski

ppor. rez. pil. Stanisław Orda

ppor. rez. pil. Zbigniew Żmigrodzki

st. sierż. pil. Hipolit Kazimierczak

sierż. pil. Jan Czarnecki

sierż. pil. Stanisław Michalak

sierż. pil. Czesław Wismont

kpr. pil. Konstanty Gawlik

kpr. pil. Szymon Kita

kpr. pil. Marian Piasecki

kpr. pil. Roman Skrzyński

kpr. pil. Tomasz Tubis

IV/5 Dywizjon Towarzyszący w Lidzie:

- 53 Eskadra Towarzysząca w Wilnie - Porubanku
- 56 Eskadra Towarzysząca w Lidzie
- 59 Eskadra Towarzysząca w Lidzie

Skład Armii "KARPATY - Lotnictwo:

- 31. eskadra rozpoznawcza (9 x PZL-P23B "Karaś")
- 56. eskadra obserwacyjna (7 x R-XIIID "Lublin")
- 5. pluton samolotów łącznikowych (3 x RWD-8)

W okresie Wojny Obronnej 1939 r. służyło w Eskadrze 12 oficerów, 80 podoficerów i szeregowców

Utworzenie i stacjonowanie 56 Eskadry Towarzysząco - Obserwacyjnej

Jednostka pod nazwą 56 Eskadry Towarzyszącej została zorganizowana i utworzona w drugiej połowie 1933 roku zgodnie z rozkazem Ministra Spraw Wojskowych z dnia 7.07.1933 r. L.dz.2446/tj. Org. w 5 Pułku Lotniczym w Lidzie koło Wilna. Pierwszym jej dowódcą był kpt. obs. Tadeusz Lewkowicz.

Eskadra składała się z 3 plutonów:

- Pluton 1/56 - por. obs. Eugeniusz Arciuszkiewicz
- Pluton 2/56 - por. pil. Henryk Konarzewski
- Pluton 3/56 - por. pil. Arkadiusz Schirtlądze

Wiosną 1939 roku nazwę jednostki zmieniono na 56 Eskadrę Obserwacyjną

Miejsca stacjonowania 56 Eskadry Towarzyszącej

1. od lipca 1933 r. - 31 sierpnia 1939 r. Lidza k/ Wilna
2. od 31.08.1939 r. - 7.09.1939 r. Mrowla k/ Rzeszowa
3. od 7.09.1939 r. - 9.09.1939 r. Nienadowa k/ Dubiecka (majątek p. Wołkowickich)
4. od 9.09.1939 r. - 10.09.1939 r. Stubno k/ Przemyśla (majątek p. Myszkowskich)
5. od 10.09.1939 r. - 11.09.1939 r. Lubień Wielki k/ Lwowa
6. od 11.09.1939 r. - 13.09.1939 r. Biłka Szlachecka
7. od 13.09.1939 r. - 17-18.09.1939 r. ewakuacja do Czeniowic w Rumunii
(oraz z Lachowic i Markowic)

Dziennik d-cy lotnictwa armijnego Eskadry Armii Karpaty od 7.09 do 11.09.1939 r.

Bilans strat i zysków:

1. 56 Eskadra Obserwacyjna z Lidy wykonała:
 - 74 loty z czego 37 to zadania bojowe
 - 15 loty łącznikowe
2. Zginęło 2 lotników:
 - por. obs. Edward Porada
 - kpr.pil. Marian Piasecki
3. Rannych zostało:
 - kpr. pil. Roman Skrzyński
 - sierż. pil. Jan Czarnecki
4. Zaginął w akcji:
 - st. sierż. pil. Hipolit Kazimierzczak
5. Straty w sprzęcie lotniczym:
 - (01.09.1939 r.) 1 samolot R-XIII D uszkodzony przy lądowaniu
 - (06.09.1939 r.) 1 samolot R-XIII D zestrzelony nad Słowacją
1 samolot R-XIII D został zdemontowany na wskutek uszkodzeń
 - (07.09.1939 r.) 1 samolot RWD-8 został rozbity przy lądowaniu w Nienadowa
 - (11.09.1939 r.) 1 samolot R-XIII D został doszczętnie rozbity
 - (12.09.1939 r.) 1 samolot RWD-17 został rozbity na lotnisku w Lublinie
1 samolot RWD-8 zaginął przy przelocie do Lublina
 - (14.09.1938 r.) 1 samolot R-XIII D odszedł do poważnej naprawy

R-XIIID - 95 egz. wyprodukowane w 1933 r. (nr seryjne 56.102-56.196)

LOGA I GODŁA POLSKICH DYWIZJONÓW 1935 - 1939 r.

33 Eskadra Towarzysząca

26 Eskadra Towarzysząca

66 Eskadra Towarzysząca

56 Eskadra Towarzysząca

23 Eskadra Obserwacyjna

13 Eskadra Towarzysząca

63 Eskadra rozpoznawcza